

Tulemas Europarlamendi hääletus

Europarlamenti läheb Eestist kuus esindajat. Res Publica kandidaadid nende kohtadele selguvad, nagu ikka, sisevalimiste käigus. Lk 2

Aastapäeval vaadati tulevikku

Võta Võim! annab ülevaate 8. detsembril Salme kultuurikeskuse toimunud erakonna sünnipäevakonverentsilt. Lk 4 ja 5

Res Publica ajaleht

Nr. 15, 22 detsember 2003

Газету на русском языке найдешь внутри!

Võta Võim

Tartus tähistatakse jõule eakate ja lastekodulastega

Lauri Tankler

lauri.tankler@respublica.ee

Kolmanda adventi lõuna ajal läksid Res Publica Tartu piirkonna juures tegutseva Tartu Tudengiklubi noored viima jõulumeeleolu Loovkeskuses käivatele lastele. Kingituseks viidi komme ja lastele näidati täispikka multifilmi „Jääaeg“.

Filminäitamine on tudengiklubi üks meelistegevusi, sest kord kuus toimub nendel filmiklubi, kus näidatakse linatõuseid kõikvõimalikest kategooriatest. Sel korral aga valiti multifilm, et nii põnnidel, kui ka varajases teismeliseeas noortel midagi vaadata oleks.

PIDU PIPIDE STIILIS. Enne seda veel aga tuli Kurruruvutimaalt kohale jõuluvana, kellega koos päkapikku – pipipikksukka, kes hakkasid lastega mängima ja aitasid neil üles otsida kommikotid. Tartu kontori juhataja Kristjan Vanaselja jõuluvana ning Relika Alliksaar, Eveliis Kurs, Getter Taurafeldt, Kati Sild ja Sirje Magus päkapikkudega sisustasid jõulupeo umbes viiekümnele lapsele. Peo stiiliks oli „Pipi Pikksukk“ ning ka Loovkeskuse õpetajad ja kasvatajad olid endale pähe teinud kaks püsti seisvat patsi ning kaunistanud oma põsed tedretäpid.

Jõuluvana esinesid esmalt kõige noorema rühma liikmed, kes etteaste lõpuks rebisid tükideks suured paberipaanid nii, et kogu Rotalia korporatsiooni saali põrand nägi välja nagu

oleks kaetud lumega. Erinevate tantsude ja jõulusalmide eest said mitmed rühmad endale kingikoti täis kommidega.

JÕULUD LASTEKODULASTELE.

Peale selle, et tudengiklubi liikmed sisustasid laste vabaajategevuse planeerimisega tegeleva Loovkeskuse jõulupeo, lähevad nad komme viima ning jõuluvana mängima mujalegi. Neljandal adventil on plaanis lastekodu Käopesa ning ka erivajadustega noori ühendav klubi Händikäpp näeb noori vabatahtlikke oma jõulupeol.

Kõikjale viib tudengiklubi ka kingitusi, mis on annetuste korras kokku kogutud erinevatelt ettevõtelt ja aidata soovinud inimestelt.

NAISKOGU HEATEGU. Tartu respublikaanidest pole siiski vaid noored need, kes jõuluajal heategevusega tegelevad. Ka Tartu naiskogu läks eelmisel neljapäeval ühiselt välja – nemad omakorda vanadekodusse. Koos laste laulukooriga teevad nad seal samuti väikse eeskava ning räägivad eakatega nende probleemidest.

Naiskogu aseainaise Marleen Taremaa sõnul ei puudu kindlasti sellelt ürituselt ka suupisted – koogikesed ja muu jõuludega kaasnev toit-jook. „Me ei lähe sinna poliitikat või kampaaniat tegema,“ kinnitas Taremaa. „Kui juba jõulude ajal kuhugi külla minna, on tähtis, et eakaid ära ei unustataks.“

Jõulupeo lõpus, kui kõik kommid olid lastele välja jagatud, näitasid Tartu Tudengiklubi vabatahtlikud Loovkeskuse lastele multifilmi „Jääaeg“.

Pipiks maskeerunud Kati Sild mängimas Loovkeskuse kasvandikega. FOTOD: LAURI TANKLER

Uus poliitiline sekretär astus ametisse

Detsembrist ametisse asunud erakonna uus poliitiline sekretär **Jaak Põlluaas**

(pildil) seab oma prioriteediks ühtse poliitika kujundamise eri valitsustasanditel, mille laiem taust on erakonna parem sidustamine valitsusdelegatsiooniga. Olulisemad teemad 2004 aasta koidul on seejuures kohalike omavalitsuste poliitika ühtlustamine ja lähenevate Europarlamendi valimiste valguses suhtlus meie partneri Euroopa Rahvaparteiga.

Jaak Põlluaas on omavalitsusi nõustanud Arenguprogrammide Keskus EMI-ECO konsultandina, aga ka füüsilisest isikust ettevõtjana. Lõppfaasis on bakalaureuse töö haldusjuhtimise erialal Tallinna Pedagoogikaülikoolis. „Ma olen piisavalt kursis kohalike omavalitsuste probleemide ja muredega Eesti- maa eri paigus. Tean ka, et muutusteks on vaja poliitilist mandaati,“ arvas Põlluaas. „Ühel hetkel taipasin, et tuleb ise kaasa lüüa.“

Põlluaas näeb oma töös kõige suuremat väljakutset selles, et säilitada valitsuses töötavate inimeste side oma erakonnaga ja vastupidi. Res Publica poliitikud ei tohiks korjata seda viga, et võõranduda rahvast ja rahvas nendest.

Põlluaas nentis, et tugevalt on fookuses kohalikud omavalitsused. Res Publica omavalitsusjuhid peaksid oma erakonnalt saama konkreetsemat abi. „Erakonna ja omavalitsusjuhtide vahelises kommunikatsioonis esineb puudujääke,“ ütles ta. „Me oleme küll keskvalitsuses võimul, kuid info sealsetest tegemistest ei jõua liikmeteni. Sellega on vaja tegeleda.“

Peale poliitika ühtlustamise ja teadvustamise nii liikmete, omavalitsuste kui ka valitsuse ja parlamendi tasemel jääb Jaak Põlluaasa ülesandeks suhtlemine erakonna välispartneritega.

Res Publicas asutati Ettevõtjate Kogu

Kolmapäeval, 10. detsembril asutatud Res Publica ettevõtjate kogu eesmärk on edendada ettevõtlust soosivat poliitikat Eesti ühiskonnas.

Ettevõtjate Kogu ühe asutaja Tõnis Konsi sõnul peaks Ettevõtjate Kogust kujunema ka partner erakonna ministritele ja Riigikogu fraktsioonile Eesti majanduskeskkonda puudutavate poliitiliste otsuste langetamisel.

“Ettevõtjate Kogu loomine toetab Res Publica eesmärki rahvaerakonnana kutsuda liikmeid võimalikult aktiivselt poliitilises protsessis osalema. Ettevõtjatel on tööandjatena ja investoritena suur roll riigi majanduse edasiviimisel, seega on loomulik, et nende arvamused on kaasatud ka poliitiliste kujundamisse,” sõnas Kons.

Kogu asutamiskoosolekul vastu võetud poliitilises avalduses taodeldakse majanduskeskkonna suuremat stabiilsust, bürokraatia ohjeldamist ja ettevõtja väärtustamist. Samas taunitakse homse arvult elamist ja peetakse vajalikuks koolihariduse kaasajastamist.

Ettevõtjate kogu juhatusse valiti Eesti Krediidipanga president Rein Otsason, AS Volta juhatuse esimees Aivar Reivik, AS Avies nõukogu esimees Kersten Saar, vandeadvokaadid Marko Aavik ja Siim Roode ning ettevõtjatest Riigikogu liikmed Tõnis Palts ja Sven Sester.

Res Publica liikmeskonda kuulub üle 350 ettevõtja, nende seas nii suurfirmade omanikke kui väikefirma tegevjuhte.

Lisaks Ettevõtjate Kogule tegevsevad Res Publicas naiskogu, omavalitsustes töötavaid liikmeid ühendav saadikukogu ja noorteühendus Juventus. Asutamisel on Väärikate Kogu, ühendamiseks erakonna neid liikmeid, kes on pika elutööga juba andnud olulise panuse Eesti heaks.

VV

FOTO: JAAK NILSON

Europarlamenti sisevalimised on kevadel

Siim Männik

siim.mannik@respublica.ee

Laupäeval, 13. detsembril toimunud volikogus tutvustati sisevalimiste korda ning erakonna eelarve projekti. 13. juunil valib Eesti oma esindajad Euroopa Liidu seadusandlikku kogu. Eestile on eraldatud kuus saadikukohta, mille täitmiseks toimuvad üleriigilised ühe piirkonnaga valimised.

Vastavalt seadusele saab Res Publica välja panna 12 kandidaati ja nagu ikka, selguvad need sisevalimistel, kus saavad osaleda kõik liikmed ja igapäev häälele on võrdne kaal. Laupäeval kogunenud volikogu arutas sisevalimiste korra projekti, mis paneb paika liikmete ülesseadmise ja kinnitamise protseduuri ning ajakava. Täpsed kuupäevad ja toimingud kinnitab volikogu oma järgmisel istungil uue aasta alguses, eeldatavasti toimuvad sisevalimised märtsi lõpul.

AVATUD VÕI SULETUD NIMEKIRI. Mõnda aega on Riigikogus käinud vaidlus, kas eurovalimised peaksid olema avatud või kinniste nimekirjadega. Praegu kehtib kord, mille järgi erakondade nimekirjad on kinnised. See tähendab, et valija annab oma hääle mitte konkreetse inimese, vaid erakonna heaks ning kandidaatide erakonnasisene

Avatud nimekirjad	Suletud nimekirjad
<ul style="list-style-type: none"> Sisse saab enim hääli saanud kandidaat Ainult valija otsustab, kes sisse saab Res Publica toetab, see on selge ja demokraatlik 	<ul style="list-style-type: none"> Sisse saavad nimekirjas eespool olevad kandidaadid Mõne erakonna juhtkonnal võim määrata, kes sisse saab Res Publica ei toeta, see ei arvesta rahva reaalselt tahet

järjestus määrab, kes valituks osutub.

Res Publica toetab Isamaaliidu algatust avatud nimekirjadega valimisteks. Nagu taotleme ka oma liitsa riigi ideega, mida Ene Ergma ja Urmas Reinsalu on oma tuuril tutvustanud, annaks see kodanikule selge ja ühese valiku. Avatud nimekirjade puhul osutub valituks kandidaat, kes saab kõige rohkem hääli. Seadusemuudatus, mis avatud nimekirjad võimalikuks muudaks, tuleb Riigikogus kolmandale lugemisele uuel aastal.

EELARVE UUTEL ALUSTEL. Volikogu arutas ka erakonna eelarve projekti, mis arvestab 1. jaanuarist kehtima hakkavat erakondade rahastamise mudelit, mille alusel on keelatud äriühingute annetused ning ette nähtud riigi toetus parlamendierakondadele. Saalist tuli peasekretär Ott Lumile täpsustada küsimusi ja lepiti kokku, et tehtud ettepanekud arutatakse läbi volikogu komisjonis ning eelarve võetakse vastu järgmisel volikogu koosolekul.

Peasekretär selgitas ka erakonna koolitus- ja kirjastustegevuseks loodud sihtasutuse plaane järgmisel aastal, neist olulisematena viie mahuka programmikongressi korraldamist, kaasamaks poliitikakujundamise erakonnas olevad eksperdid ning tegevdate meie poliitikat.

Lisaks andis haridus- ja teadusminister Toivo Maimets volikogule ülevaate projektist “XXI sajandi kool”, rahandusminister ja erakonna aseesimees Taavi Veskimägi rääkis poliitilisest olukorrast riigis. Volikogu liige, akadeemik Jaan Einasto tegi ettekande innovatsioonipõhisest majandusest ja rõhutas seda kui üht Res Publica poliitika nurgakivi.

Lisaks arutati ka volikogu programmi- ja põhikirjakomisjoni ettepanekut volikogu sisekordade ja RP põhikirja muutmiseks, et siluda välja praktilises elus selgunud ebakohad. Esimesel lugemisel oli programmi- ja põhikirjakomisjoni ettepanekud koosseisu kinnitamise ning Taavi Veskimägi tutvustas eestseisuse ettepanekud toimikonna liikmete osas.

Hullumeelne päev peaministri jälgedes

Res Publica Juventuse liikmed varjutasid ühe päeva jooksul meie ministreid. Moonika Olju kirjeldab milline nägi välja tema päev peaminister Juhan Partsi juures.

Moonika Olju

vota.voim@respublica.ee

1. detsembril olin ma peaminister Juhan partsi töövari. Tolle esmaspäeva kirjeldamiseks pole võimalik leida muud sõna kui hullumeelne. Pidev ühest kohast teise jooksmine ja vestlemine teemadel äärmusest äärmusesse, on eluviis, millega annab harjuda.

GARDEROOB PRESSIRUUMIKS. Saabusin Stenbocki maja juurde pool tundi enne kaheksat. Siseneda ma ei julgenud – piilusin vaid aknast kuni mu pilk ristus turvamehe omaga ja sisenemisest enam kõrvale hiilida ei õnnestunud.

õnnestunud.

Minu üllatuseks osutus aknast nähtud garderoob hoopis pressiruumiks, mis ilmselt ka seletab, miks möödunud mind sõbralikult tervitasid. Küllastajaks registreerunult viidi mind läbi hoovi nõõge Stenbocki maja suunas ja nagu hiljem ilmnes, ei olnud ma ainuke, kes hoovi sattudes äärmist üllatust on väljendanud.

SÜÜA VÕI JUUA. Peale lühikest jalutuskäiku Stenbockis tutvustati mind peaministri abi Piret Nahkile, kes partsi ja minu päeva koordineeris. Esimesel üritusel – briifingul – märkasid hiljem tavaliseks osutunud komment: kõikidel koosolekutel saab mida-

gi süüa või vähemalt vett juua.

Peaminister hilines briifingule ja pani sellega aluse terve päev kestvale kiirustamisele. Koosolek ise oli lühike ja informatiivne,

sest juba kell 9 pidime olema Eesti Kirikute Nõukogu Palvehommile ja pani sellega aluse terve päev kestvale kiirustamisele. Koosolek ise oli lühike ja informatiivne,

Peaministri töövarjuna “õnnestus” mul millegipärast ikka ennast Villu Reiljani tooli peale istuma sättida.

turvavas autos, millel on kohustus mitte kedagi enda ja turvata-va vahele lasta. Nõue, mille täitmine Tallinna liikluses mõnikord üpris keeruliseks võib osutuda.

Jumala rahu soovitud ja lõpu- palve peetud, tormasime taas minema. Ikka peaminister ees, sisenõunik Allar Tankler järel ja mina tema sabas. RP fraktsiooni- koosolekule jõudsime siis, kui Taavi Veskimägi juba lahkunud oli (ta kohalolekut tõendas suur tihedalt numbreid täis kirjutatud paberileht).

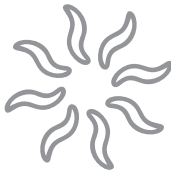
Seal panin tähele, kuidas kujunevad hoiakud: esimesena arutatakse mingit teemat briifingul ning mida koosolek edasi, seda konkreetselt kontseptsioon muutub. Päevakavas järgmise, Euroopa asjade komisjoni mine- miseks anti mulle juhulbade vas-

tu pääs Toompea lossi. Alles eksinuna hakkasin mõtlema, et oleksin pidanud ka evakutsioonikaardi küsima, nagu üks turvameestest naljatades soovitanud oli.

KASSIL ON STRESS. Vaba aja enne viimast üritust, Kodanikupäeva vastuvõttu, otsustasin veeta Stenbocki maja rõdul ja vabariigi kuulsaima kassiga sõprust sobitades. Ühe töötajaga vesteldes selgus, et Miisul ei olegi nii muretu elu, pidevad rahvahulgad ja võõrad paitajad on ta pisut hüppeliseks teinud.

Olles kassi algava ürituse ajaks ära transportinud, sain veel tähtsamat ülesande, milleks oli vastuvõtule saabujate ühest majast teise saatmine. Paras töö praktikandile, kelleks mind kogu aeg peeti.

Kui kell 18.00 majast lahkusin, jäid teised veel tööle ning peaministril oli ees veel üks kohtumine. Valitsusjuhi tööpäev kestab harva üheksast viieni.

Tallinna RP fraktsioon tegi paljulapselistele peredele kingi

Res Publica fraktsiooni liikmed Tallinna linnavolikogus annetasid oma istungitel osalemise hüvituse paljulapselistele peredele Iga pere sai linnavolinikelt jõuluringiks 4500 krooni. Pered, kes toetust enim vajavad, leiti linnaosade sotsiaalosalakondade abiga.

„Aasta tagasi novembris loodud fraktsiooni 17 liiget loobusid nii komisjoni liikmetele kui ka komisjoni esimehele määratud hüvitusest. Komisjoni liikmetele makstakse koosolekutest osavõtul 75 krooni, komisjoni esimehele makstakse hüvitust 3000 krooni kuus. Res Publica fraktsiooni juhatada oli seni sotsiaal- ja tervishoiukomisjon” selgitas fraktsiooni esimees Kaupo Reede.

„Leidsime, et kõige õigem oleks väike jõuluringitus teha just paljulapselistele peredel. On ju teada, et lasterikastel peredel on kõige suuremad väljaminekud kooli alguses ja aastavahetusel. Res Publica fraktsioon soovib kõigile Tallinna lastele ja nende vanematele ilusat jõuluaega” lisas Reede. **VV**

Korruptsiooniga hakatakse tõhusamalt võitlema

Korruptsioonivastane ministrite komisjon kinnitas kolmapäeval, 17. detsembril valitsuse korruptsioonivastase strateegia „Aus riik”. Sellest lähtuvalt plaanitakse aastateks 2004-2007 korruptsioonivastase võitluse tegevusi, mille kaks põhitelge on ennetamine ning juba korda saadetud kuritegude tõhusam avastamine.

„Strateegia peamised eesmärgid on korruptsioonivõimaluste ahendamine ja sallimatuse suurendamine korruptsiooni suhtes. Seega peab suurenema tõenäosus, et korruptiivne tegu saab karistatud ja vähenema inimeste hulk, kes korruptsiooniga on kokku puutunud.” kommenteeris justiitsminister Ken-Marti Vaher valminud dokumenti. Korruptsioonikuritegude avastamist ja süüdlaste kohutu ette viimist tõhustatakse vähemalt 50 spetsialiseeritud uurijast ja prokurörist koosneva korruptsioonikuritegude uurimisvõrgustiku loomisega ringkonnaprokuröride alluvuses, et järjekindlalt uurida võimalikke korruptsioonijuhumeid.

Korruptsiooni ennetamiseks näeb strateegia ette näiteks kohalike omavalitsuste auditeerimise tugevdamist, andmete tõhusamat kontrolli elektroonilise majanduslike huvide deklareerimise abil; ametnikele suunatud riiklik eetikanõukogu, eetikakodeksite ja koolituste tege-

Milline on elu Eestis aastal 2004?

TUDENGID SAAVAD TOETUST

Esmakordselt oleme käivitanud põhjaliku üliõpilaste toetamise. Kõik hästi õppivad tudengid saavad 800 krooni igakuist toetust ja hariduse kätte saanud noortele peredele kutsutab riik õppelaenu, mis võimaldab kooli lõpetamise järel ka kohe perele mõelda. Haridusse suunamine ka seni pankadele peale makstud sadakond miljonit õppelaenu intressivahet.

EAKATEL PAREM ELU

Tõstisime erakorraliselt pensioone ning koostasime plaani regulaarseks pensionitõusuks. 2007. aastaks saavad meie väärikad ligi 1000 krooni kuus rohkem kui täna.

VÄÄRTUSTAME LAPSI

Vanemapalk hakkab pakuma senise palgaga võrdset hüvitist tööinimestele ja elamiseks vajalikku raha ka töötutele ning tudengitele. Kolmelapselised pered hakkavad saama kvartaalset lisatoetust ning esimese lapse toetus tõuseb kaks korda. Haigekassa toetab edaspidi ka kehavälist viljastamist.

RAHVALE JÄÄB ROHKEM RAHA

Res Publica valimislubaduse täitmine on alanud – tuleval aastal 1400 kroonini tõusev tulumaksuvaba miinimum jätkub kolme aasta jooksul mille tulemusena jääb igale perele tänasega võrreldes 6200 krooni aastas rohkem.

HARITLASTE PALGAD TÕUSEVAD

Õpetajate ja kultuuritöötajate palgafond tõuseb 12%, mis on suurim tõus kõigi riigilt palga saavate inimeste seas. Koos maksukoormuse kahanemisega on reaalne palgatõus 14%.

TURVALISEM EESTI

Tänavatel on rohkem korraldajaid, õhust ja maalt jälgib roolijoodikuid uus liikluspolitsei erüksus, narkokuritegude eest on ette nähtud kuni eluaegsed vanglakaristused.

ERAKONDA KUULUMINE AU SISSE

Muudame seadusandlust nii, et erakondliku kuuluvuse järgi ei tohi kedagi diskrimineerida. Rikkujaid ähvardab kriminaalkaristus. Erakonnad ei tohi ka ettevõtelt enam toetusi võtta. Kõige sellega tahame poliitikat muuta läbipaistvamaks ja ausamaks ning taastada kodanikele nende õigus määratleda end läbi erakonda kuulumise.

RAISKAMISELE PIIRID

Koostasime suvel riigi säästukava, mis peab aitama lõpetada valitsussektoris priiskamise, läbimõtlema kulutuste tegemise ning pakuda kokkuhoitud raha eest kvaliteetsemad avalikke teenuseid.

TEEME KOOLID KORDA

21. sajandi kooli projekt algas juba 2003. aasta lisaelarvega ning jätkub ka tuleval aastal. Me ei jaga enam koolide investeeringuraha poliitiliste eelistuste järgi vaid teeme kõikide Eesti üldhariduskoolide hooned ning õpikeskkonnad tervikuna korda. Esimesed koolid on tänu programmile juba valmis.

ÜHINEME EUROOPAGA

Eesti rahvas tegi otsuse naasta ka formaalselt Euroopasse, kuhu me kultuuriliselt kogu aeg kuulunud oleme. Inimestele tähendab see rohkem võimalusi pea igas vallas, arengut, rohkem tööd ja raha ning muidugi kultuuri.

ROHKEM LOJAALSEID KODANIKKE

Riik hakkab uuest aastast hüvitama 100% eesti keele õppe maksumusest, mis on vajalik kodakondsuse saamiseks. Nii on ka viimastel sinise passita aga lojaalsetel inimestel võimalus saada täieõiguslikuks Eesti kodanikuks ja maksu- maksjaks.

KOOL

Kool ei pea olema lastele koht, kus alati kiusatakse ja noritakse. Koolivägivalla vastane võitlus jätkub, samuti nagu vanemate poolt laste vastu suunatud jõhkrate vähendamise. Laps peab tundma end turvalise ja õnneliku- na igal pool ja igal ajal.

„Uus poliitika on tulnud ammu enne meid. See on umbes nii nagu Uus Testament, et selles ei ole- gi midagi uut, on see, mida kõik inimesed südames teavad, tööks tunnustavad, aga tegudes salga- vad.“

Avo Üprus, Riigikogu Res Publica fraktsiooni liige
Riigikogus, 12. novembril 2003

Lühidalt

Kella-viie-tee ja naisklubi Pärnus

12. detsembril kutsus Res Publica Pärnu piirkond rahvast linnast ja maakonnast osalema järjekordsel kella-viie-tee Endla teatris.

Rahvaga vestlesid teetassi kõrval Pärnu linnavolikogu liikmed ning Riigikogu Res Publica fraktsiooni liikmed Ela Tomson ja Aivar Õun. Piirkonna sekretäri Janely Kuuskleri sõnutsi oli jõuluelne aeg kohtumiseks sobiv, sest rahvaesindajad said oma valijatelegi „häid jõule!“ soovida.

Viis päeva hiljem – 17. detsembril asutas Res Publica Pärnu piirkond kohaliku Naisklubi. Sel õhtul valiti naisklubile juhatus ja koostati tegevusplaan järgmiseks aastaks. **VV**

Ida-Virumaa piirkond sai uued juhid

7. detsembril toimus Jõhvi Kultuurikeskuses korraldane Res Publica Ida-Virumaa piirkonna üldkoogu. Kohal olid piirkonnast valitud Riigikogu liikmed Nelli Kalikova ja Ants Pauls, kes tegid ülevaate oma senisest tegevusest parlamendis. Üldkoogu valis piirkonnale uue juhatuse, aukohtu ja revisjonitoimkonna.

Valitud juhatus on 9-liikmeline: Indrek Saluvee, Lennart Lepajõe, Ilmar Kõök, Kristi Klaamann, Katrin Shljahhina, Tiiu Toom, Ants Eskel ja Arles Pertman. Juhatus nimetas ametisse uue piirkonna esimehe, kelleks sai endine piirkonna mänezher ja praegune Lüganuse vallavanem Indrek Saluvee.

Airi Alumets

Res Publica Ida-Virumaa piirkonna sekretär

SA Res Publica hakkab korraldama koolitusi

2002. aasta veebruaris loodud sihtasutus Res Publica hakkab järgmisest aastast korraldama erakonna liikmetele ja poliitikutele koolitusi.

Detsembril alguses kogunenud erakonna eestseisus kinnitas SA Res Publicale uue nõukogu, kus Res Publica peasekretäri Ott Lumi sõnul arvestati, et selle liikmete valik peaks olema võimalikult laiapõhjaline. Sihtasutuse tegevjuhina hakkab tööle Andres Kask. **VV**

vigade par andus

Eelmises Võta Võimus! kirjutati ekstsikult kohalikele omavalitsus- juhtidele korraldatud koolitusest, et see oli juba SA Res Publica korraldatud. Tegelikult korraldas koolituse erakonna kontor. Autor palub lugejate ees vabandust.

Res Publica tähistas sünnipäeva int

8. detsembril tähistas Res Publica oma teist sünnipäeva erakonnana konverentsiga, kus riigi ja erakonnaga seotud teemasid lahkasid ettekannetes ja diskussioonis poliitikutest Juhan Parts, Ken-Marti Vaher ja Urmas Reinsalu, teadlastest Ülo Vooglaid, Mart Saarma ja Mihhail Lotman, ettevõtjatest Rein Kilk ja Hans H. Luik, erakonna peasekretär Ott Lumi, meediakonsultant Raul Rebane ja majandusspetsialist Kersti Kaljulaid. Võta Võim! annab ülevaate konverentsil räägitust, põhjalikumalt on ettekannetega võimalik tutvuda erakonna kodulehel Internetis www.respublica.ee FOTOD: KATRIN KALLASTE

Lotman: innovatiivsust ei saa planeerida

Lauri Tankler
lauri.tankler@respublica.ee

Aastapäevakonverentsil rääkis Tartu Ülikooli ja Eesti Humanitaarinstituudi õppejõud, professor Mihhail Lotman sellest, et Eesti ei ole jõudnud veel nende riikide hulka, kus tähtsustatakse esimesel kohal innovatiivsust, vaid hoopis teenuste pakkumist.

Intervjuus Võta Võimule kirjeldas professor, et teadustel põhineva riigi puhul ei ole tähtis ainult rahastamine, vaid samamoodi ka inimeste mõtteviisi muutmine, mis võib alata kasvõi sellest, et intellektuaalset omandit väärtustatakse.

Mihhail Lotman, kuidas peaks jõudma Eesti sinnamaale, et me saaksime end liigitada nende riikide hulka, kelle peamine toode on idee, innovatiivsust?

Mart Saarma arendas seda mõtet väga hästi edasi, mis ma oma ettekandes välja tõin. Kuigi ma ei ole mõnes punktis täiesti nõus temaga – näiteks võõrsilt teadlaste siia toomise suhtes. Aga mõte oli temal õige, kõige paremad teadustööd ja paremad innovatiivsed ideed

tekkivad mitme rahvuse esindajaga kollektiivides. Samas ei tohiks neid kunstlikult tekitada, tuleb luua sellised tingimused, kus head spetsialistid teistest riikidest (olgem realistid – jutt käib ennekõike arengumaadest) tahaksid Eestisse tulla, et siin edukalt oma teadustööd jätkata.

Oluline on muuta mõtteviisi. Eestis on ka levinud mõtteviis, et intellektuaalne omand ei ole omand. Näiteks ma arvan, et minu arvutis on kõik programmid legaalsed, lasin seda isegi kontrollida. Siiski täit kindlust mul ei ole. Võib-olla on keegi siia midagi muud ka pannud. Kuigi ma ei ole Bill Gates'i suur austaja, saan aru, et piraatprogrammi kasutamine on vargus. Millegipärast aga kipuvad paljud arvama, et erinevalt saiaavargusest või pangaröövist pole varastatud tarkvara kasutamine häbiväärne. Tegelikult aga varastatakse suure hulga inimeste loomingut.

Või teine näide. Miks ei luba suured meditsiinifirmad teistel jäljendada oma ravimeid, et ka vaesemad inimesed saaksid neid endale lubada? Sest nendes tabletides maksavad palju rohkem neisse pandud ideed kui keemilised ained, mil-

lest nad koosnevad. Kehvemad ravimifirmad ei tegele teadustööga, et uusi ravimeid välja töötada.

Kuidas siis seda loomingut väärtustada ja arendada, et tekiks järjest enam innovatiivseid ideid?

Mõtteviisi kõrval on muidugi vaja tekitada soodsad tingimused teaduse arendamiseks. Mina olen humanitaarteadlane, ma võiksin ka põlve otsas teadust teha. Kuigi ka minul on vaja tingimusi – nt raamatuid, ajakirju, ligipääsu moodsatele andmebaasidele.

Raamatud on aga kallid, Eesti raamatukogud aga vaesed. Nii tulebki nende lugemiseks sõita välismaale. Kui aga summeerida kulutusi, mis on ühelt poolt seotud raamatute ostmisega ning teiselt poolt teadlaste lähetamisega välismaale, siis on selge, et teine arv tuleb püüda suurusjärgu võrra suurem.

Kus on parim keskkond teadustööks?

Nagu teada, USAs. Kuid küsime nüüd, miks. Ühelt poolt on vastus lihtne: USA kulutab teadusele kõige rohkem raha. Siiski pean silmas absoluutarve, mitte protsente. Teine, sugugi mitte vähem

oluline faktor on vaba ühiskond, mis eriti väljendub akadeemilises valdkonnas (tundub, et vahel on sellega isegi liialt mindud, Ameerika intellektuaalide hulgas on moodne olla radikaalses opositsioonis riigivõimuga). Vähem tähtis pole ka etniline tolerantsus.

Miks näiteks on ameerika teaduses hiinlased, jaapanlased ja hindud jt nii võrd edukad? Ja miks nad ei ole nii edukad oma kodumaal? Sellepärast, et Ameerikas on loodud neile paremad töötingimused. Eestlased on alati teadust väärtustanud ja ma nõustun ka täiesti Mart Saarmaga, kes rääkis, et meil ei ole muule maailmale rohkem varasid jagada kui meie mõistus. Aga see ei olene rahvusest, kuigi räägitakse küll, et mõned rahvused on targemad kui teised.

Mida siis teha? Kas siis, kui me muudame inimeste mõtteviisi ja ärgitame valitsust suunama rohkem raha teaduse arenguks, jõuame me sinnamaale, et Eestist võiks rääkida, kui teadusel põhinevast riigist?

Ma ei saa öelda, et siis, kui raha rohkem sinna suunatakse, siis me jõuame innovatiivsetel ideedel põhineva riigi

juurde. Isegi ülikoolid pole tänapäeval väga teadusel põhinevad, kui vaadata, kui palju Eesti teadlasi on rahvusvahelistes väljaannetes oma teadustööd avaldanud.

Innovatiivsust ei saa planeerida. Kui me aga ei suuna oma prioriteete sinna poole, siis on garanteeritud, et me ei jõua selle ühiskonnani, kus põhiliseks tooteks on innovatiivne idee. Ja tähtis on veel see, et kui me oleme ükskord sinna jõudnud, siis iga järgmine idee tuleb järjest kergemini. Kuidagi tuleks see protsess käima lükata.

Mida saame meie teha selle jaoks, et see mõtteviis muutuks? Et teadus ja innovatiivsus, loomingulisus ühiskonnas esile tõuseks ning sellel rohkem tähelepanu ning selle kaudu ka rohkem vahendeid suunataks? Kuidas saab lihtne inimene muuta seda mõtteviisi?

Meie oleme siin lihtsad inimesed ju. Valitsuses on ju tegelikult samuti lihtsad inimesed. Tähtis on tegelikult vaid see, et me ei tähtsustaks haridust ja teadust ainult valimiseelsel perioodil, vaid ka valimiste vahel.

Juhan Parts

peaminister, Res Publica esimees

“Res Publica annab rohkem võimu rahvale”

Milline on tugev riik? Riik olgu lihtne ja säästlik. Aga see ei tähenda, et riik peaks olema nõrk. Õhuke ja nõrk riik on ultra-liberaalne ideaal. Niisiis on tegelikult nii parem- kui vasakäärmusliku poliitika lõpptulemuseks riigi laiali tassimine. Veelgi enam: võimaluse andmine teatud huvigruppide esindajatele riiki laiali tassida ja sellelt kasu lõigata.

Niisiis, kui soovite, asetage meid tsentrisse. Meie oleme seda usku, et riiki tuleb üles ehitada, hoida ja tugevamaks teha. Meie maailmavaade on hooliv konservatism ja me hoolime eelkõige Eesti riigist, eesti inimestest.

Tugev riik on inimkeskne. See tähendab riigijuhtide poolset aruandmist, et riik on kodanike teenistuses, mitte võimalus elada kellegi arvel. See tähendab hariduse seadmist prioriteediks. See tähendab, et peame olema vastu mitte ainult inimsusevastasusele, vaid ka lihtsale ebainimlikkusele.

Tugev riik suudab kaitsta õigusriigi printsiipi. See tähendab

võitlust kuritegevusega. See tähendab kindlustunnet, mis eriti oluline, arvestades ebastabiilsust, mis praegu osasid meile lähemaid ja kaugemaid riike nõrgestab.

Tugev riik on usaldusväärne. See tähendab kindlust, et riik suudab täita kohustused, mis ta oma kodanike ees võtab. See tähendab kindlust ka ettevõtjatele, et riik ei tee ühepäevaootuseid, tõlgendab seadusi järjekindlalt ja ei muuda neid kiirustades. Tugevas riigis valitseb kord ja tugev riik suudab jõuliselt kaitsta iga kodaniku vaba-

dust, väärikust ja heaolu.

Tugev riik on julge ja julgustav. Eesti on uue arenguetapi alguses ja vajame julgust vaadata tulevikku ning vastata väljakutsetele. Peame tegema radikaalseid samme muutmaks meie majandusteadmistepõhiseks.

Eesti rahvas peab olema leidlik rahvas, avastaja rahvas. Ja see tähendab, et riik ei tohi inimeste virkust uinutada, meid laisaks teha, vaid peab ergutama eesti inimese loomingulisust, avastuslikkust.

professor Mart Saarma

Helsingi Ülikooli Biotehnoloogia Instituudi direktor

“Teaduspoliitikast ja teadusest ilma poliitikata”

Teadus- ja arendustegevuse finantseerimine Eestis, mis peaks olema prioriteet nr. 1, on praegu arenguriikide tasemel. Eesti annab tänasel päeval teadusele 0,7% rahvuslikust koguproduktist. EL-ga liitudes oleme võtnud vastu kohutuse jõuda 3%-ni ja tekib küsimus, kuidas? Rahvusvahelise kogemuse põhjal võime öelda: ainsaks teeks pole riigi finantseerimise lisamine, vaid innovatiivse tööstuse loomine, mis hakkaks seda finantseerima. Kahjuks Eestis praegu sellist tööstust pole ja ainus viis olukorrast välja rabeleda on luua sellised majanduslikud ja poliitilised tingimused, et maailma juhtiv kõrgtehnoloogiline tööstus siia tuleks. Järjekindlalt tuleb tõsta ka teadus- ja arendustegevuse riiklikku finantseerimist – seda võib lahendada nii nagu naaberriigis, andes välja sellekohase seaduse. Vaid seda otsustavat pööret tehes on võimalik luua uusi rikkusi. Teist võimalust ei ole – juhul kui me

just ei leia maavarasid.

Kuhu tasuks keskenduda? Infotehnoloogia – see on ala, kus kiire edu on võimalik. Uued materjalid ja infokandjad, keskkonnakaitse, kus meil on häid kogemusi. Biotehnoloogia ja meditsiin – haige inimene ei suuda üles ehitada tervet ühis-

konda. Ja miks mitte biotehnoloogia põllumajanduses, mis hetkel on keskaegse kiriku kombel tabu Euroopas. Või näiteks midagi täiesti uut: infotehnoloogia ja biotehnoloogia kokkupanemine, kus samuti edu on võimalik.

ellektuaalse aruteluga

Raul Rebane

kommunikatsiooni-konsultant

“Maine maine”

Ja siit tuleb meile diagnoos: välja arvatud üksikud juhtumid spordis (Šmigun, Veerpalu, Nool; ka Eurovisioon), on kõik ülejäänud viimastel aastatel rahvusliku resonantsi tekitanud teemad hakanud pihta negatiivsest. Kas on see Toompea väljakäik, kas on keegi midagi varastanud, ka Eesti maineprojekt pöördus kiiresti negatiivseks. Ja siin kedagi süüdistada pole vaja, sest kuhu puu kaldub, sinna ta ka kukub.

Miks on meil siiski vaja seda ebamäärast asja, mida ei saa käega katsuda ega autodeks vahetada? Aga sellepärast, et demokraatia tingimustes on pidevalt probleem, kuidas ühendada erinevaid ühiskonnagruppe, kuidas saavutada konsensust? Hierarhiline kommunikatsioon käskudel on asendunud veenmisega, demokraatias pole tähtis käsu andja, vaid vastuvõtja ning survevahendiks saab olla ainult sisemine veendumus. Mida siis teha? Kõigepealt tuleb tunnustada, et nähtus eksisteerib ja sümboolsel maailmal on tähtsus meie elule. Siis hakata kaitsma seda, mis meil veel alles. Aga see eeldab juba kokkulepet: poliiti-

ka, meedia, kultuurirahva ühiseid arusaamu. Ja siin tuleks teineteisele läheneda. Mitte formaalselt, mitte tseremoniaalselt, vaid kui inimesed.

Eri roll on siin kultuuriinimestel, sest neil on ainsana võime ühendada kaklevaid gruppe ja luua neile imagoid. Kultuuril on

võime päästa valla rahvuslikku energeetikat, suunata tegevusele. “Tee tööd, siis tuleb ka armastus” toimib siiaani tugeva märgina ning see on loodud hanesulega, mitte traktoriga.

Ameeriklased tarvitavad patriotismi tekitamiseks meelelahutust, eelkõige kino. Ka meie

peaksime uskuma, et kui on olemas nii palju infot nagu praegu maailmas ringi liigub, siis massiteadvus seda läbi ei tööta, vaid elab peamiselt imago-kategoriates ja seega ei tohiks “Nimed marmortahvil” jääda hüüdjaks hääleks.

Hans H. Luik

meedia-asjatundja, ettevõtja

“Eesti poliitika lähiaastatel”

Rääkides siin kui melomaan Piritalt, näen, et hiljutine uus kuum poistebänd Res Publica paneb kokku teise kauamängiva plaadi materjali ja siin tuleb sekka juba heavy-metalit. Siit tuleb see riik-riik-riik. Kes loob lisaväärtust, kes annab haridust, kes kaitseb? Mitte riik, vaid tublid maksumaksjad: õpetajad, ettevõtjad, metsamehed... Küll me tehtud saame, andke ainult korralikud raamid.

Hakkab tulema raudset Riigikogu hääletusrulli. Muusikasse on tekkinud motiivid, mis võivad teha seda, mis bändidega tihti juhtub: rikkuda ära teise plaadi, kust puudub värskus, aga on juba tarbetut enesekindlust, USA mängimist meie väikeses riigis ja Riigikogus. Mina näen tulemas kohalikke omavalitsuste valimisi ja sellele järgnevaid Riigikogu valimisi ja näen, et neis võidab see, kes on pehmem. Kes kasutab seda, mida jaapanlased nimetavad “judo”, “anna järele”: kes laseb end küll heitesse võtta, kuid siis heitega kaasa minnes ajab end ootamatult – mitte ettearvatult, mitte ähvardades ja kärkides – sirgu ning vastane lendab omaenda heitest. Ja veel ma ütlen melomaanide nimel, et me väärime muusikalist selgust. Me väärime, et Res Publica end määratleks. Ja ma näen, et see sünnib.

Kersti Kaljulaid

Eesti Energia Iru elektrijaama direktor, peaministri majandusnõunik Mart Laari valitsuses

“Riik, mis soosib väärtuste loomist”

Mis on kriitilised edutegurid ettevõtjate arvates Eesti jaoks? Kõige tähtsam on, kas suudame jääda kindlaks valitud maksupoliitikale? See süsteem on unikaalne ja väga lihtne on anda järele kiusatusele seda keerukamaks muuta. Siin üks erand, seal teine – ja kogu süsteem on sama halvasti hoomatav kui mujal.

Väga tähtis on küsimus, kas suudame hoida oma sotsiaalsüsteemi EL riiki pidurdavale süsteemile lähenedast? Euroopa riigid üritavad meeleheitlikult pöörata tagasi oma sotsiaalabi ja -toetuste “rongi”. Meie seevastu näeme, kuidas meie “rong” tahab hakata veerema järele eilsele Euroopale. See on meie kriitiline edutegur. Me oleme täna paremas seisus kui on Euroopa oma sotsiaal- toetuste süsteemis. Need on riigile valusad valikud, aga teised riigid, kes on juba üles ehitanud priiskamava süsteemi, kadestavad meid selle võimaluse pärast. Ka kapital näeb seda ja otsib teed sinna, kus riik on ratsionaalne.

Võta Võim

2003 oli Res Publica aasta

Aasta, mis hakkab praegu läbi saama, möödus avalikkuse jaoks kindlasti Res Publica tähe all. Uued, kes tulid võitma, võtsid vastu vabariigi juhtimise eest. Nende eestvedamisel ütles Eesti ülekaaluka jah-sõna Euroopa liidule. Peaministri algatusel tehti kompromiss erimeelsustes, mis mõne teise valitsuse puhul oleks viinud tagasiastumiseni ja vastutuse endalt lükkamiseni.

Haridus, karistuste karmistamine, pensionite süsteemne tõstmine ja kindlasti Eesti liikumine Euroopa Liidu suunas on valijate ja avalikkuse tähelepanu juurde tõstnud erakonna Res Publica nime. Meie ei ole enam need, kelle kohta küsitakse „kes?“ vaid küsitakse „mis edasi saab?“.

Samuti on erakonna sees läbi viidud samuti mitmeid muudatusi – liikmetele antakse rohkem võimalusi kaasa rääkida päevapoliitika läbi valdkondade meililistide, erinevate kogude või mitmetel kohtumistel praegu Riigikogus töötavate rahvaesindajate ja teiste poliitikutega.

Võta Võim! on seisukohal, et erakond on andnud endast aasta jooksul parima. Me võime võtta jõulude ajal rahulikult aja maha ja vaadata sellele aastale tagasi tundega, et meie liikmed ei rabelenud ilmaasjata kevadel parlamendivalimistel ja muude kampaaniate ajal. Meil on tulemusi, mida ette näidata.

Kindlasti ei tohi aga nüüd jääda seisma. Seda rõhutasime ka pärast Riigikokku saamist ning valitsusvastutuse võtmist. Kui midagi on hästi läinud, ei tohi jääda lootma, et Res Publicat nüüd igavesti selle tõttu mäletatakse. Pärast vaikuse ja rahu aega aasta lõpus tuleb uuesti tööd hakata tegema.

Rahvas on andnud meile mandaadi valimistel ja me oleme teel oma valimislubaduste täitmiseni. Res Publica peale ei saa loota vaid tänu mingisugustele loosungitele valimisplakatitel – me suudame rahva lootusi ja ootusi realselt täita ning ei tohi nüüd end lödvaks lasta. Oleme andnud lubaduse valitseda kõik neli aastat, mis valimiste vahele jääb ning me peame olema see erakond, kelle peale võib rahvas loota nende aastate jooksul.

Võta Võim! soovib kõikidele liikmetele rahulikke jõule ning meeldivat aastavahetust. Aasta lõpus peab saama natuke puhata, et uuel aastal uue jõuga edasi minna.

Uued poliitikud on tänavu palju õppinud

Siim Kiisler
Riigikogu
Res Publica
fraktsiooni
esimees

Lõppemas on Res Publica esimene aasta valitsuses ja parlamendis. Kas oli raske? Kas oli huvitav? Kas saime hakkama? Jah, jah ning veelkord jah. Ees ootab aga veel üle kolme aasta. Res Publica ei ole lihtne iseendale ega teistele. Uus poliitika ja uued poliitikud on aga meie nõrkus kui tugevus. Mõtlen siin uusi tuuli poliitilises kultuuris kui ka riiki juhtima valitud inimesi, kes tegelesid seni mingis täiesti teises eluvaldkonnas.

Üheksa kuuga on Riigikogu fraktsioon juba päris kogunud – õppisime, kuidas menetleda seadusi nii, et neist ka rahvale kasu oleks; õppisime, kuidas rahva arvamust teada saada, kuidas Euroopa Liidu nõudeid Eestis kohandada, kuidas vähendada vaesust ja inimesi tegudele ärgitada. Uude aastasse läheme seega

kindlalt, kuna tugev on nii riigielarve kui näitavad jätkuvalt elujõudu meie põhimõtted ja valitsemisprogramm. Meie lubadused on koalitsioonileppes selgelt sees ja nende täitmise esimese vilju juba näeme.

Lihtne see kõik ei ole. Riigikogu fraktsioonis on vahetunud juba mitmed liikmed, elasime üle esimese suurema kriisi koalitsiooni sees ning muidugi on raha alati liiga vähe. Ütlen täie kindlusega, et oma nägu Res Publica selle kõiges kaotanud ei ole ja pigem selgineb see iga päevaga aina enam. Palju on abiks olnud ka liikmed, kellelt ootame häid ideid ja koostööd jätkuvalt igas küsimuses.

Vaidlused koalitsioonipartneritega on paratamatud ja loomulikud. Enamasti viivad need mõistliku kompromissini, kuid miski ei välista järgmist kriisi. Igal erakonnal on oma valijad ning põhimõtted, kuidas nende soovidele vastata. Riigikogu Res Publica fraktsioon tahab pakkuda Eestile stabiilset riiki ja selle nimel töötame uuel aastal veelgi usinamalt.

Tiit Matsulevitš,
Riigikogu liige, loosungi
„Vali kord!“ autor

„Eelmise aasta lõpul, kohe pärast jõule tulid Urmas Reinsalu ja Juhhan Parts mulle külla verivorsti ja hapukapsast sööma. Me siis arutasime seda teemat, et on vaja leida valimiste jaoks lihtne ja lööv loosung. Valimisloosung peab olema lühike ja üheselt mõistetav.“

Eks see „Vali kord!“ seal söögilauas tuli. Reinsalu võttis selle teadmiseks ja samal õhtul teatas ta mulle, et see loosung valitigi.

„Vali kord!“ – sellel on mitu võimalust, miks see töötab. Kord on väga universaalne mõiste – kord on ka vabaduse eelduseks, sest korralageduses ei saa vabadust olla. Samas sõna „vali“ võib tähendada käskivas kõneviisis valimist, kui ka valjut. Ning kogu see loosung võib olla ka üleskutse, et inimene läheks ükskord ka valima. Iga inimene sai sellest omamoodi aru, kuid need kõik variandid on just need, mille eest meie valimisplatvorm seisib.“

Sven Sester,
Riigikogu liige

„Nendel kellaviieteedel tuli puutuda kokku ikka väga erinevate probleemidega, millest mõni oli minu arvates väga naljakas. Võib-olla mitte isegi naljakas, aga imelik, et neid Riigikogu liikmetele kurdeti.“

Näiteks keegi kurtis mulle, et nende majas ei ole üldse sooja vett. Et kas ma ei saaks tulla ja vaadata sealt keldrist, et mis viga võiks olla. Äkki on korteriühistu mingi jamaga hakkama saanud. See on naljakas minu jaoks, sest ma ei osanud midagi muud öelda või mõelda, kui et äkki kutsud minu asemel torumehe.“

Juuni

Toimus esimene erakonna fraktsiooni kohtumine rahvaga teetassi kõrval – kella-viie-tee. Tallinnas Tammsaare pargis võisid kõik soovijad kohutada oma esindajatega Riigikogust ja kurta neile oma muresid. Parlamendiliikmed jõid teed, kuulasid ja rääkisid inimestega, sest mõned nende muredest ei vajanudki ehk seadusandlikul tasemel sekkumist – näiteks rahva mured torustikega ja sooja vee puudumisega.

Juuli

Esimesed tulemused koosmeele koalitsiooni leppes on juba nähtavad – kui lubasime karmimaid karistusi narkokurjategijatele, siis 8. juulil jõudis Riigikokku seadus, mille põhiohk oli narkokuritegude eest määratavate karistuste karmistamine ja nende kriminaalmenetluse kiirendamine. Ja, et rahvas teaks, kuhu riik edasi liigub, pandi koalitsioonilepe üles ka internetti, kus iga punkti taga võib näha, kas see punkt on täidetud või mis ajaks see täidetud peaks saama.

Peale töö tegemise valitsuse tasandil valmistus erakond eurohääletuse kampaaniaks, kus Res Publica seisukoht oli kindlasti „Jah!“ Euroopa Liidule – selle jaoks valmisid igasugused materjalid, kaasa arvatud ka Euroopas kuulus postkaart „Rohkem seksikaid mehi!“.

Jaanuar

12. jaanuaril tuli Res Publica välja oma valimisloosungiga Riigikogu valimisteks. Selleks oli Tiit Matsulevitši autorlusega „Vali kord!“. Edasine kampaania parlamenti saamiseks kulges selle loosungi alusel – kord oli riigis käest ära.

16. jaanuaril andsid erakonna kandidaadid parlamenti ühisvande. Uued poliitikud töötasid, et kandideerivad Eesti Vabariigi rahvaesindajate ametisse, lubades kaitsta iga-veki väärtusi, põhiseaduslikku korda ja meie rahvuslikke huve.

Veebruar

Kogu veebruarikuu jooksul oli põhiteemaks Riigikogu valimiste kampaania. Res Publica kontoris Tallinnas valitses pingeline, nagu ka kõikides piirkondades. Meeletute pingetustega korraldasid kandidaadid ning erakonna jaoks töötajad asjad nii, et poliitikutel oleksid voldikud ja rahvas näeks, kellega tegemist on. Kampaania tulemused olid näha järgmise kuu alguses...

Mai

Peale piirkondlike üldkogude ja nende poolt vastu võetud otsuste oli maikuu ka veel see, kui Res Publica ministrid oma tegevusega pihta hakkasid. Maikuu võttis koalitsioon vastu veel lisaelarve, mis tähtsustas enam just haridust ja koolide kordategemist. Haridus- ja teadusminister Toivo Maimets sõitis ringi mööda linnade, valdade ja külade koole, et näha, millises olukorras need hetkel olid.

Erakonna liikmed aga ei maganud – näiteks said noored respublikaanid Tartus veel ühe valimisvõidu – võideti Tartu Ülikooli üliõpilasesinduse valimised. Ja ka Eesti rahva silmis sai Res Publica veel ühe võidu – esmakordselt tõusis erakond kõige suurema toetusega parteiks Eestis.

August

Eurokampaania läks täies hoos käima, mööda Eestit hakkasid sõitma A-rühmad – need, kes suhtlesid rahvaga euroteemadel ja kuulasid nende muresid ja arvamusi liitumise teemadel. Samuti sõitsid ringi mitmed Riigikogu liikmed ja augustis toimus ka esimene marss Euroopa Liidu kampaania raames.

Koalitsiooni töö tulemusena võeti vastu õppetoetuste seaduse, millega olid eelmised valitsused jänni jäänud. Edukad õpilased hakkasid saama õppetoetust, raha sõidukuludeks ning vastavalt vajadusele veel ka majanduslikku toetust.

Kogu selle töö ja kampaaniate kõrval jäi aega ka veel erakonna suvepäevadeks, mis möödusid pealkirja „Tsiirkuste tsiirkus“ all. Ilm suvitajaid küll ei soosinud, kuid sellegipoolest lõbustasid respublikaanid end tsiirkuse ja mitmete toredate mängudega.

Eveliis Kurs,
Res Publica
Tartu piirkonna liige

„Üks huvitavamaid mänge suvepäevadel oli kubujussimine, mis tähendas siis seda, et üks inimene meeskonnast võttis ära pea kõik oma riided ja siis pidid ülejäänud meeskonnaliikmed panema temale selga nii palju oma riideid, kui talle mahtus. Et kui alguses olid kaheksa inimest paljad, siis pärastpoole olid need kaheksa igatpidi igasuguste riietega riietatud ning ülejäänud rahvas oli paljas. Üdselt naljakas üritus.“

Detsember

Vastu võeti kompromissettepanekuid arvestanud riigielarve. Enne seda veel hoolitses koalitsioon, et värsketel vanematel läheks järgmisest aastast elu paremaks. Vastu võeti vanemahüvitise seadus, samuti tõsteti esimese lapse toetus kahekordseks.

8. detsembril pidas Res Publica oma kaheaastast sünnipäeva konverentsiga Salme kultuurikeskuses, kus mitmed asjatundjad ning erakonna poliitikud arutlesid Eesti riigi tuleviku üle.

Pikka aega täitmata jäänud poliitilise sekretäri kohal alustas tööd Jaak Põlluaas, peaministri sisenõunikuks läinud endise erakonna meediajuhi Allar Tankleri kohal asus tööle Siim Männik.

Võta Võim

Res Publica ajaleht

Toimetaja:

Lauri Tankler

Address: Võta Võim,

Res Publica, Hobujaama 12/
Narva mnt. 9E, Tallinn 10151

E-post:

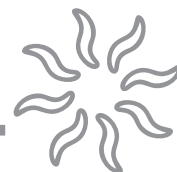
vota.voim@respublica.ee

Telefon: (0) 6 109 244

Faks: (0) 6 109 243

Layout: Roman Linnik

050 78 372, linnik@hot.ee

Marko Pomerants,
sotsiaalminister

„Kadrina saunas oli välja kuulutatud kohtumine valijatega ning mina ja Ain Suurkaev läksime siis meeste sauna ja ajasime seal meestega juttu. Natukese aja pärast tuli naiste poole pealt nurinat, et kas me siis neid valijateks ei peagi. Igatahes kolisime me siis oma saunalinadega naiste poolele. Kindlasti oli see natuke imelik vaatepilt naistele, kes alles saunas tulid, kui saunas istuvad kaks meest, keda kuulasid naised, endal saunalinad ümber keeratud. Kusjuures alles hiljuti kutsuti meid sinna Kadrina sauna naiste poolele tagasi, kohtumiseks sotsiaalministriga.“

Kertu Pöial,
assistent Res Publica kontoris
RK valimiskampaania ajal

„Õhkkond kontoris oli valimiskampaania ajal meeletult pingeline. See pole enam mingi uudis, et töö käis seal 24 tundi ööpäevas. Imelikum on tagasi mõelda, et mis kõik sai ära tehtud selle 24 tunni jooksul. Kuidas ka öösiti räägiti telefoni teel kandidaatidega ja organiseeriti mingisuguseid materjale.“

Kõige paremini väljendus pinges selles, et kui küsida kelleltki nõu või abi mingi asja tegemisel, siis võis saada sellise pilgu, et „kõige selle kõrvalt, mis mul midu teha on, palud sa minult veel midagi?“. Eks ta keeruline oli, kuid kindlasti hea kogemus – arvestades eriti seda, et tõesti väga palju sai ära tehtud.

Raske oli kujutada ette, et mõnel neist kontoritöötajates oleks olnud ka veel perekond või keegi, kellega aega peab veetma. Kõik me viibisime suurema osa oma ärkveloleku ajast kontoris või mingit asja ajades. Mõned ka magasid seal. Ja mõned ei maganud üldse.“

Märts

... kui 2. märtsil käis rahvas endale parlamenti esindajaid valimas. Sel päeval suutis uus poliitika välja tuua rohkem valijaid, kui mõned varasemad valimised olid teinud. Res Publica saavutas kohtade arvult Riigikogus võrdse tulemuse varasema suursoosiku Keskerakonnaga ja hakkas juhtima koalitsiooniläbirääkimisi.

Märtsikuu jooksul pidasid poliitikud Res Publicast, Reformierakonnast ja Rahvaliidust koalitsiooniläbirääkimisi, mille tulemusena täitis Res Publica oma esimese valimislubaduse – Juhan Parts peaministriks.

Esimest korda oli võimalik rahval läbirääkimistele kaasa rääkida läbi interneti, sest koalitsioonilepingusse oodati ka rahvalt ettepanekuid.

Aprill

Riigikogu tuli esimest korda kokku, parlamendi spiikriks valiti esimene naine – 60 poolthäält olid selle poolt, et selleks saab akadeemik Ene Ergma. Aga ega uut poliitikutel Toompeal ka kerge olnud. Nendel valimistel jõudis Riigikokku siiski väga suur osa inimesi, kes varem polnud selles majas varem töötanud. Nõnda tekkis mitmeid naljakaid seiku inimestega, kes eksisid Toompeal ära või pidid fraktsiooni ruumidesse jõudmiseks pidevalt teiste inimeste abi kasutama.

Aga erakond ei jätanud tööd ainult Toompeal või valitsuskabinetis Stenbocki majas. Piirkondlikel üldkogudel valiti uued esimehed ja töö erakonna tasandil jätkus. Res Publica ei vaadanud ka ainult sissepoole – 22. aprillil kiitis Euroopa Rahvapartei heaks erakonna võtmise oma vaatlejaliikmeks. Täisliikmeks saab erakond 1. mail, kui Eesti liitub Euroopa Liiduga.

Hirvo Surva,
Riigikogu värske liige aprillis

„Ma eksisin sinna Riigikokku ikka päris tihti ja päris palju ära. Mõni inimene mäletab veel seda, kuidas ma sinna sisse astudes pidin küsima, et kas ma võin temale sappa võtta ja tema järel käia, et õigesse kohta kohale jõuda.“

Urmo Kübar
Res Publica organisatsioonisekretär üldkogu korraldamisest

„Kui muud üldkogu ettevalmistused olid läinud haruldalt rahulikult, isegi rutiinselt, siis tõeline suurürituse eelne paanika-tunne jõudis pärale eelmisel õhtul kell 21, kui jõudsin ülikooli spordihoonesse. See pidanuks olema aeg, mil saal ja lava on valmis ning algavad heli ja valguse proovid. Tegelikuses seisis keset tühja korvpalliplatsi katkiläinud tõstuk ning lae all sirutus esimene valge kangatükk, oodates nukralt järele teisi, mis tõstuki kõrval virmas seisis.“

Sel ööl ei maganud 4-liikmeline korralduseltskond silmatähti. Öö koosnes hoopis veidratest tegevustest nagu kõnepuldi toomine ööklubist kell 4, tahvlite vedamine spordihoone seina kaunistava graffity varjamiseks kell 8 jne. Hommikul hakkasid saabuma inimesed ja selguma uued hädad. Veel 10 minutit enne algust, kui rahvas juba saalis istus ja suurelt ekraanilt erakonna ajaloo-filmi vaatas, ei olnud teineteisemõistmist leidnud projektor ja arvadid, kust pidanuks ekraanile hakkama ilmuma ettekannete slaidid. Ning siis hakkas üldkogu pihta ja kulges nii ladusalt, nagu veel ükski üldkogu varem kulgenud polnud.“

Ott Lumi,
uus erakonna peasekretär

„Esimesed kuud peasekretäri ametis olid etteodatult pingelised. Ühelt poolt pinged riigieelarve ümber ja valitsuskriis ning teiselt poolt aasta lõppu kuhjunud tegevused erakonna sees alates erakonna eelarve koostamisest ja lõpetades uute liikmeteenuste rakendamisega. Oleme erakonnana oma valijate huve sellel aastal hästi kaitsnud. See on valitsuserakonna jaoks peamine ning meil on põhjust rahuloluks. Kuid järgmisel aastal peame tegema seda veelgi paremini.“

September

Tartus toimus üldkogu, kus valiti erakonna esimeheks taas peaminister Juhan Parts. Üldkogu, kus liikmed toetasid muu hulgas kõikide Res Publica ministrite jätkamist, suunas oma pilgu umbes nädal aega hiljem toimuva Euroopa Liidu hääletusele. Mitmed marsid, A-rühmade kampaania ja poliitikute kohtumised rahvaga viisid lõpuks selleni, et 14. septembril ütles Eesti rahvas Euroopa Liidule „Jah!“ veenva 67protsendilise ülekaaluga.

Pärast seda, kui järgmise aasta riigieelarve sai valitsuses kaitstud, astus oma koha pealt tagasi rahandusminister Tõnis Palts, kelle asemele asus seni Riigikogu Res Publica fraktsiooni juhtinud Taavi Veskimägi.

November

... novembri keskel tekkis esimene suurem erimeelsus koalitsioonierakondade vahel, kui Rahvaliit esitas Res Publicale ja Reformierakonnale nõudmised riigieelarve prioriteetide osas. Rahvaliit nõudis, et järgmisel aastal tulumaks ei alaneks ja sealt vabanevad vahendid suunataks mitmetesse valdkondadesse, mis on nende arvates saanud liiga vähe rahastatud.

Peasekretär Ott Lumi oma delegatsiooniga pidas läbirääkimisi ka Isamaaliiduga, kuni peaminister Juhan Parts saatis koalitsioonipartneritele kompromisettepaneku. Pärast mõnda parandust nõustusid Reformierakond ja Rahvaliit pakutud tingimustega ning valitsus jätkas Juhan Partsi juhtimisel Töörahu oli taastatud.

Erimeelsuste varju jäi novembris veel pensionikava väljatöötamine sotsiaalministeeriumis, mille järgi saavad eakad kolme aasta pärast keskmiselt tuhat krooni kuus rohkem pensioni, kui praegu.

Oktoober

Erakonna sees toimus mitmeid uuendusi. Näiteks käivitused mitmes valdkonnas e-maili listid, kus huvilised ja asjatundjad said vahetada arvamusi sotsiaal- ja haridusteamedel. Erakonna peasekretär Tõnis Kons lahkus oma kohalt pärast kolme edukat kampaaniat (KOV 2002. aastal, Riigikogu ja Euroliidu hääletusi) põhjendades seda seniste eesmärkide täitumisega. Tema asemel hakkas erakonna tegevust juhtima varem Res Publica poliitilise sekretäri ning pärast valitsemisvastutuse võtmist peaministri nõuniku tööd teinud Ott Lumi.

Lumi tööleasumine ei läinud kergelt, sest...

Esmapäeval, 15. detsembril võttis peaminister Juhan Parts Stenboggi majas vastu Väärikate klubi liikmeid. FOTO: TEX VERTMANN

Jõuluajal olgem teineteisele toeks

Aino Vall

Tallinna Väärikate Klubi juhatusse liige

Jõuludest 1930ndatel on palju varemgi räägitud nii head, kui halba. Mina kui tolaeagne teismeline mäletan nendest aegadest ainult head ja seda just jõulukuul. Siis ei räägitud kodus ei intressidest, investeringutest, hoonete remondist, võlgadest, veohindadest jne. Kogu tähelepanu oli pööratud jõuludele – milline tuleks jõululaud, kuhu ja millal sõidetakse külla, kuidas organiseeritakse kirikusse minek ja kingitused: mida ja kellele kinkida?

Sagimised ei toimunud ainult kodudes vaid ka organisatsioonides – korrastati ruume, valmistati ette esinemiskavasi ja eriti aktiivne tegevus toimus noorte ja laste organisatsioonides. Mina olin gaid ja räägin siis lühidalt meie organisatsioonist. Kõige väiksemad olid meil hellakesed ja hundipojad (alglassides õppivad lapsed), järgmine aste olid gaidid ja skaudid (keskkoolide ja gümnaasiumide õpilased) ning lõpuks vanemad-gaiderid ja skautmasterid (kes töötasid või õppisid kõrgkoolides). Meie kasutuse oli oma maja, mille andis meile tasuta kasutamiseks üks meie organisatsiooni metseen.

KODUSOOJUS NEILE, KEL SEDA POLE. Kõik selle maja ekspluaatimisega seoses olevad tööd tegime ise – tänavapühkimine, puude saagimine ja lõhkumine, ahjude kütmine, koristamine. Jõuludeks ettevalmistamisel jagus seal tegevust ka nii hellakesetele kui ka hundudele. Tööd valmis, mängiti malet, kabet, koroonat ja mitmeid lauamänge. Ka piljardilaud oli olemas, samuti lauatenniselaud. Aeg-ajalt mängis keegi klaverit ja siis tantsiti. Gaiderid abistasid gaide ja viimased omakorda hellakesi. Poisid töid jõulupuu, hellakesed ja hundud kaunistasid. Tean, et

analoogiline tegevus toimus ka kodutütarde ja noorkotkaste maleva majas. Alkoholi tarvitamist nendes majades ei esinenud ja tänavalapsi meil ka ei olnud, sest tegevus nendes organisatsioonides oli huvitav, mistõttu ei tekkinud kellelgi huvi hulkuma minna. Kui ka kodus oli pahandusi, tuldi maleva majja.

Kuigi ka praegu tegutsevad need organisatsioonid, kuid minu arvates liialt pedagoogide ja mitmete ametite kätte. Arvan, et noortele tuleks anda rohkem võimalusi omaalgatuseks väljaspool kooli ja selleks avaneks hea võimalus just jõulude ettevalmistamisel ja jõulude ajal koos viibimisel. Eriti tähtis on see neile, kel traditsioonilist kodusoojust ei ole.

JÕULUDE AJAL OLGE TEISELE TOEKS. Aga see ei ole ainus asi, mida ma tahaks soovida jõuluajal erakonnakaaslastele. Jõulude ajal on tähtis, et inimesed aitaksid üksteist ja oleksid teisele toeks. Meie erakonna liikmed peaksid rohkem hoolitsema oma erialaste teadmiste täiendamise eest, et oleksime võimelised olema erakonnale toeks nii teadmiste, kui kogemustega.

Oleme väike rahvas – meie jõud ei seisne meie relvade ja käsivarvete tugevuses vaid meie teadmiste tugevuses. Sellega saavutaksime ka parema üksteisemõistmise ja leiaksime kergemalt kompromisse keeruliste situatsioonide lahendamisel. Vaadates ettepoole, peaksime püüdma tõsta oma teaduslikku potentsiaali sellisele tasemele, et meil oleks midagi ka teistele rahvastele jagada oma teadmistest ja kogemustest.

Sooovin kõigile erakonnakaaslastele rahulikku jõuluaega. Puhake ja rõõmustage oma lähikondseid – kutsuge neid külla ja tehke ise külaskäike ning mõelge ka sellele, mida järgmisel aastal saaks paremini teha nii kodus kui tööl.

Parts: 2003 oli nõudliku kodaniku aasta

Alari Rammo

alari.rammo@respublica.ee

Kas Res Publica võib aastaga 2003 saavutatuga rahule jääda? Kui kõrvale jätta meie saavutus valimistel?

See on olnud nõudliku kodaniku aasta ja Res Publica teene on olnud, et eesti rahvas on muutunud nõudlikumaks. Kui Res Publica tekkis ja valimistel osales, ütlesid meie konkurendid, et me oleme protestierakond ja rahvas protestib. Aga rahvas lihtsalt hakkas rääkima ja meie olime võib-olla esimesed, kes otsustasime kuulata. Tänu sellele on hakatud ka igapäevases poliitikas kõva häälega kaasa rääkima, kui meenutada möödunud aastast kasvõi niisuguseid teemasid nagu Iraagi sõda, vanemahüvitis, maksukoormus, ühiskondlik kokkulepe. Euroopa Liidust räägiti suvel grilli ümber!

Aga kuidas on lood kuulda võtmisega?

Euroopa Liiduga ühinemise otsustas rahvas. Järgmisel aastal tahame, et rahvas otsustaks, kas põhiseadusesse presidendi otsevalimised sisse kirjutada. Niisuguseid referendumeid võiks veelgi tihedamalt toimuda. Vanemahüvitise seadus muutus Riigikogus erinevate arvamuste tõttu pea iga nädal.

Kuulamisoskuse küsimus toodi välja ka koalitsioonis novembris 10 päeva kestnud erimeelsuste ajal. Mis kogemuse see andis ja kui lootustandev on koalitsiooni püsimine 2007 valimisteni?

Erimeelsuste lahendamise järel toimunud koostöö on usaldust partnerite vahel taastanud. Täna võime olla ka kindlad, et kui suutsime lepitada nii teravas vormis ning nii kriitilisel ajahetkel üles kerkinud tüliküsimusi, siis suudame leida kompromisse ka järgmistes vaidlustes.

Nii et vaidlusi tuleb veel?

Usun küll ja usun, et see on vajalik. See on olnud algusest peale vaidlev koalitsioon, alates juba nädalaid kestnud koalitsioonileppe kirjutamisest. Palju hullem oleks vaikiv koalitsioon, kes vaidleb salajas või väldib vaidlusi probleemide lahendamise otsimisest loobudes.

Mille üle te vaidlema kavatsite hakata aastal 2004?

Vaidlemine pole ju eesmärk. Eesmärk on korda luua ja järgmisel aastal nõuab kõige rohkem tööd hariduse valdkond. Nagu näitas ka õpetajate streik, on selles valdkonnas palju segadust ning ka haridustöötajad on muudatusetele avatud. Mis kindlasti jätkub, on meie niinimetatud "Kogu võim rahvale" plaani elluviimine: ametnike palgapoliitika korrastamine, presidendi otsevalimise,

Riigikogu valimiste seaduse muutmine, korruptsioonivastase strateegia rakendamine. Meil on palju tööd 2007. aastani.

Kui Res Publica ikka on siis võimul.

Ma ei pea õigeks üks-päevkorruga, pressiteatest pressiteateni elamist. Oleme andnud töisesid lubadusi ja peame neid.

Kas see ei ole seesama idealism, milles Res Publicat ikka süüdistatud on?

Võimalik ja ma pole kunagi

näinud põhjust end niisuguse süüdistuse vastu kaitsta. Vastupidi, kaitsma peavad end need poliitikud, kel pole ideaale või suuri eesmärke ja kes arvavad, et kõik on juba hästi.

Mille eest Res Publica end kaitsma peab? Mida oleksid teisiti teinud, kui aastale tagasi vaatad?

Me oleme väga palju rääkinud sellest, kuidas ratsaväe-stiilis kiirete reformide aeg on läbi ja sellest tulenevalt oleme mõne

probleemi lahendamisel olnud ehk veidi järelandlikud.

Aga need asjad tulevad järgmisel aastal?

Kindlasti. Meil ei ole põhjust ühestki meie lubadusest taganeda. Kui võtta kasvõi meie seatud eesmärk topeltpalga maksmisest heale õpetajale – topeltpalk tuleb, kriitikute kiuste.

Mis selle aasta olulisim täidetud lubadus oli?

Esiteks oli selle aasta meie suurim saavutus "jah"-vastus Euroopa Liidu rahvahääletusel. Lubadustest rääkides aga oleme ju alati rääkinud terviklikest lahendustest ning hoidunud üksikute lubaduste esiletõstmisest – meil on kümneid ja kümneid lubadusi või loosungeid, kui soovite, või kainemalt öeldes plaane. Nende plaanidega oleme sel aastal rajanud kindla vundamenti selleks, et eesti inimese elu muutuks kindlamaks.

See ei ole ajalehe jaoks piisavalt konkreetne.

Igakuine pension kasvas tänavu 240 krooni ja meil on plaan, kuidas igakuine pension kasvab kolme aastaga tuhande krooni võrra. Tulumaksuvaba miinimum on 1. jaanuarist 1400 krooni ja 2006. aastal 2000 krooni. Meil hakkavad tööle korruptsioonivastase võitluse löögirühmad. Oleme keelanud erakondade rahastamise äriühingute poolt. 7 aastat pole esimese lapse toetust tõstetud ja me oleme selle kahekordistanud. Oleme loonud vanemahüvitise, hakkame kustutama noorte perede õppelaenu. Ma võiksin seda loetelu veel lehekülgedele kaupa jätkata. Muutunud on ka poliitiline kultuur. Oleme alustanud kohtumisi opositsioonierakondade liidritega, oleme toetanud mitmeid opositsiooni esinõusid ja teinud mitme puhul koostööd.

Kuidas Res Publica peaminister, ministrid ja Riigikogu liikmed muutunud on?

Ma arvan, et on oluline, et inimestena on kõik jäänud samasugusteks nagu olime enne valimisi. Hull oleks lugu siis, kui meie tipp-poliitikud oleksid muutunud paksunahaliseks. Ma arvan, et meie Riigikogu liikmete suutlikkuse avalikkuse õiglustunnet kuulata ning loobuda autoliisingutest kuluhüvitise arvelt näitas seda ühemõtteliselt.

Kas siis aasta lõpus mõtlete, et sai küll vaieldud ja mida kõike veel, aga kokkuvõttes on olukord hea hästi ja võib kolleegidele jõulukaardid ära saata?

Usun küll ja ma soovin oma kolleegidele, kõigile Res Publica liikmetele lihtsalt ilusat järelemõtlemisaega ning pere keskel olemist.